

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 18:27

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:23

ר"ת: 19:59

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 366 14.9.2018 - ה' תשרי תשע"ט

זו השעה לה' צדיקים ובוואו בו

פְּרִשֶׁת - וַיֵּלֶךְ

יהודים עשו תשובה! (עלון 'סיפורי צדיקים')

מסופר שבימים שנדד הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א בגלות, היה נראה כאחד הכפריים. לגופו עטה מלבוש קצר, חגור בחבל, זקנו מדובדל, וכל חזותו אמרה דלות ובורות. בהגיעו לעיר אחת פנה אל הפרנס וביקש את רשותו לדרוש בבית הכנסת "אינני מסכים לכך" השיב הפרנס בכל תוקף, בראותו את הכפרי העלוב שלפניו, וכי כפרי שכזה ידרוש בבית הכנסת המכובד שלנו? על מה בכלל הוא מסוגל לדבר? אך הכפרי הלא הוא רבי אלימלך, המשיך להפציר בפרנס, לא יכול הפרנס לשאת את ההפצרות וגירש את הדרשן הכפרי מביתו. באותו עת היה נוכח בבית בנו של הפרנס, נער ושמו אבנר.

כשראה הנער כי אביו גירש את הדרשן מן הבית, נגע הדבר ללבו, והוא ניסה לשדל את אביו: "וכי מה יקרה אם אותו עני ישא דרשה וירוויח כמה זהובים?". "בוודאי אין הוא יודע לדרוש", הפטיר האב - הפרנס. "ואולם", המשיך הבן אבנר להפציר "כאשר בא יהודי ומבקש רשות לדרוש, יש להניח שהוא יודע לדרוש, אנא אבא, הרשה לו לדרוש" התחננים שבפי הבן מצאו מסילות אל לבו של הפרנס, וכדי שבנו לא יצטער הסכים למלא את בקשתו.

מיד קרא לאותו כפרי עני והודיע לו כי הערב יוכל לשאת דרשתו בבית הכנסת. השמועה על הדרשה שישא הכפרי העני עשתה לה כנפיים ברחבי העיר, ובהגיע השעה היעודה התקבצו בני העיר אל בית הכנסת. הכל נשאו עיניהם לעבר הבמה, ואכן, עד מהרה נראתה דמותו של הדרשן, העולה על הבמה. הושלך הס, הכל המתינו לשמוע את הדברים שבפיו, אך האיש ממלא פיו מים.

הוא עומד על מקומו, בוהה בקהל המביט בו ואינו פוצה את פיו. הדבר הכעיס את הנוכחים, כמה מנכבדי הקהילה פלסו להם דרך לעבר הבמה ושאלו את היהודי הניצב שם: "מדוע אינך מתחיל את הדרשה? ובכלל, לשם מה הנך נועץ מבעים סביבך, האם מחפש אתה מישהו? ממתין לאדם האמור להגיע וטרם בא?" "כן", השיב האיש, "אני מחפש. את אחי אני מבקש".

ובראותו את מבע התימהון שהסתמן על פני השואלים, המשיך ואמר: "מחפש אני כאן נקודה של יראת שמים, ולצערי הגדול אינני מוצא. כלום חלילה, אין יראת אלקים במקום הזה? אך מה אעשה, ולכל מקום שאני מביט, רואה אני רק חטאים ופשעים. יהודים! עשו תשובה".

לשמע דבריו האחרונים של הדרשן נעשה בית הכנסת כמורקחה. הכל זינקו ממקומותיהם לעבר הבמה, ובאגרופים קמוצים אמרו להכות את הדרשן, שהעז לכנותם בכינויים כאלה. חיש קפץ רבי אלימלך – הלא הוא הדרשן הכפרי ממקומו שעל הבמה ונמלט מבית הכנסת. אולם הקהל לא הניח לו, רבים דלקו אחריו עד קצה העיר, ומשלא הדביקו את צעדיו, נואשו ושבּו העירה.

ובכל זאת, שמע רבי אלימלך הנמלט רעש של צעדים קרבים ובאים בעקבותיו. הוא הפנה ראשו אחורנית, והנה נער אחד רץ לעברו ובעיניו דמעות. אותו נער היה לא אחר מאשר אבנר, בנו של הפרנס. "דרשן, עצור! עצור!" קרא עתה, ודמעותיו זלגו מעיניו על לחיו. רבי אלימלך נעצר תחתיו ושאל: "מה רצונך בני?". הושיט הנער צרור לא גדול ואמר: "הנה צרור כספי. אנא, יקח כבודו את הצרור כשכר הדרשה".

"הן זה ממונו של אביך, וכיצד תתן לי אותו ללא רשותו?" אמר רבי אלימלך. בפיו הנער היתה תשובה: "ממון זה היה של אבי, אך כעת הוא שלי. הנני בן יחיד, ומידי יום נותן לי אבי במתנה ארבע אגורות. צברתי את האגורות, והן נצטרפו לכדי שמונה זהובים. הכסף הזה שלי הוא, ואני מבקשך לקבלו כשכר בעבור דרשתך".

נטל רבי אלימלך את צרור הזהובים, הניח ידיו על ראש הנער ושאל: "במה אברכך בני?" כל ברכה תהא טובה בעיני השׂיב הנער. "אם כך אברך אותך שבבוא העת נהיה מחותנים". אמר הדרשן, הלא הוא הצדיק רבי אלימלך מליזענסק. והנער, שצעיר לימים היה וכצעירותו כן תמימותו, כלל לא עלה על דעתו לשאול לשמו של הדרשן האלמוני.

חלפו ימים ושנים הנער אבנר היה כבר אב לילדים, ואחת מבנותיו עמדה להינשא לנכדו של הרה"ק מאפטא זיע"א, לאותו נכד היה סב גדול נוסף – הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א. אך באותו עת כבר היה רבי אלימלך בעולם האמת. בהגיע מועד החתונה נקבצו ובאו אל העיר זנרוביץ, המקום בו נערכה השמחה, שבעים רבנים מפורסמים, בהם "החווה" הקדוש מלובלין ו"היהודי" הקדוש זיע"א, כולם בקשו לחלוק כבוד לסבו של החתן, הרה"ק ה"אוהב ישראל" מאפטא זיע"א. כשהגיע הצדיק מאפטא אל העיר, שלח לקרוא למחותן ר' אבנר אבי הכלה. בא האיש אל בית האכסניה, ובהיכנסו אמר לו הרבי מאפטא: "רואה אני אור בפניך, ר' אבנר!". הרב ואב הכלה הסדירו את עניני החופה והקידושין.

לאחר החופה שאל הצדיק מאפטא את ר' אבנר: ספר נא לי, מי אתה ומה מעשיך, שזכית להשיא את בתך לנכדו של רבי אלימלך מליזענסק, "באמת אינני יודע" משך ר' אבנר בכתפיו, "יהודי פשוט אני, אך מוקיר ומכבד רבנים ותלמידי חכמים". "כן, יהודי פשוט" אמר הרב מאפטא, "אך בוודאי אתה מכניס אורחים", כן אינני דוחף חלילה וחס את האורחים והעניים מביתי", הגיב ר' אבנר.

"אם כך" המשיך הצדק מאפטא, "בוודאי בעל צדקה גדול אתה". "בעל צדקה – אך לא גדול" השיב ר' אבנר. "אתה בעל צדקה גדול" אמר הרבי מאפטא, "ולמרות זאת עדיין אינני מבין משום מה זכית, שבתך תינשא לנכדו של צדיק יסוד עולם כרבי אלימלך".

גם אם יהודי הנו ירא שמים, מכניס אורחים ובעל צדקה, עדיין אין בכך די בעבור זכיה כה גדולה, אנא ר' אבנר, ספר נא לי מה עשית בחייך. אולי עשית מצוה כלשהי, מיוחדת במינה, כשהיית נער?".

פשפש ר' אבנר בזיכרונו, ופתאום אורו עיניו. "אי פעם, בהיותי נער צעיר, נתתי צרור כסף לדרשן עני". "כיצד נראה אותו דרשן עני?" ביקש הצדיק לדעת. ר' אבנר אימץ את זכרונו ואמר: "נדמה לי שחגור היה בחגורת חבל סביב מתניו, ואם זכרוני אינו מטעה אותי, היה זקנו מדובלל". "אם כך" קרא הצדיק מאפטא, "היה זה הצדיק רבי אלימלך מליזענסק".

שוב אימץ ר' אבנר את זכרונו, מנסה לדלות עוד ממאורעות אותם ימים רחוקים. ולפתע זרחו פניו והוא אמר חרש: "אני נזכר שהדרשן גם ברך אותי ואמר שנהיה מחותנים". התרגש הרה"ק מאפטא ואמר: "אכן, גדול היה רבי אלימלך שחזה עתידות וידע כי בבוא היום ישא נכדו את בתו של אותו נער. אך לא זוהי גדולתו, גדולתו של רבי אלימלך היתה, שבגודל ענוותנותו נאות לקבל מידי הנער כמה זהובים כשכר הדרשה ובכך זיכה את הנער".

רגע של חשבון נפש – חביבין הייסורים – הרב יוסף מוגרבי שליט"א

מספרים על הרה"ק בעל ה"ישר דברי אמת" זיע"א, שהיה גדול וקדוש אך סבל בזיונות מרעייתו הרבנית. כמה שעמל וטרח לכבוד קונו, היה מקבל כנגד בזיונות וצער בבית. תלמידיו ניסו לדבר עימו שיגרשנה ויתרפא, הלא יותר עין הרע מאישה רעה, ותרבות רעה בביתו של אדם קשה היא יותר ממלחמת גוג ומגוג, אך הוא השיבם בנחת: "הלא אני צריך להודות לה' יתברך, שגזר עליי ייסורים והמיר אותם בבזיונות, ובמקום שאתבזה בשוק או בבית המדרש, מקבל אני זאת בחמלת ה' עליי בתוך ביתי. ואיך אוכל להשיב רעה תחת טובה ולגרש את שליחת ה' לכפר על עוונותיי?".

תשובה זו צריכה להיות נר לרגלינו ואור לנתיבותינו בתוך ים הייסורים הגדול והרחב הפוקד את דורנו. פעמים יש ילדים חולים בבית, האחד עם חום והשני עם כאבים, והאב והאם מתרוצצים בין המיטות ומתעוררים באמצע הלילה. אך האם למרות כל הצער והעייפות יודעים אנו להודות לקב"ה שלכל הפחות רצים ומתרוצצים אנו בתוך ביתנו ולא במסדרונות בתי החולים? כמה הורים "נקרעים" לגזרים בריצות לבית ומשם לבית החולים? כמה פוטר ממושרתם או עזבו את מקום עבודתם מרצונם מחמת אשפוז ממושך של בן או בת? בוכים אנו על זוטות, אך שוכחים להודות על כל הטוב שגמל עימנו השי"ת.

ועד שאדם מדבר או "בוכה" על ייסורים, היה ראוי שילמד מה הם ייסורים. הלא כל איש ואישה יודעים שחיים אנו בעולם חולף, שהכול בו נגמר. מדוע לא נבין שהייסורים באים מאהבת ה' יתברך אל האדם, "כי את אשר יאהב ה' יוכיח"? כאשר נחדיר זאת אל ליבנו, נבין שאת הלימון אפשר להמתיק, ובמקום לסבול ולהתמרמר נהפוך זאת לשבח והודיה לה' יתברך שהיטיב עימנו ולא גמל עימנו כפי מעשינו, "כי לא יצדק לפניו כל חי".

מסופר על הגה"ק החפץ חיים זיע"א, שכאשר נפטר חתנו הגדול באה בתו שבורה ורצוצה, ובבכיות עצומות זעקה לפני אביה הגדול: "מדוע ה' יתברך עשה לי כך? הלא הוא היה צדיק ותמים, ואני יכולה להעיד זאת. היה הוא ירא שמיים בתכלית, וכי יש עדות נאמנה יותר מעדות האישה על בעלה?".

והלא כבר אמר הרה"ק ה'בית ישראל' מגור זיע"א, שעל יראת שמיים יכולים להעיד רק שניים: הקב"ה ואשתו. פניו של החפץ חיים זיע"א הרצינו והוא אמר לבתו: "ומה רצית? שהקב"ה ישמיד חצי עולם? במותו כיפר על הכלל". כשעבר זמן וגם בתה נפטרה בין האירוסין לחתונה, בכתה הרבה מאוד אחותה (נכדתו של החפץ חיים), וכשעבר החפץ חיים ושמע את בכייה, שאל: "מי זו בוכה הרבה כל כך?" וענו לו שזו אחותה של הנפטרת. נרגע ואמר: "אילו היו אומרים לי שזו שרה'לה בתי, לא הייתי מאמין". וזאת משום שהחפץ חיים חיזק את בתו ואת יוצאי חלציו ולימד אותם שאין לבכות ולהתרעם על הייסורים.

אומנם הניתוח או הטיפול לפעמים כואבים, אך בסופו של דבר אומרים לרופא תודה רבה, ויש המקפידים לכתוב מכתב תודה מרגש, והמחמירים אף מצרפים זר פרחים או מתנה. ומדוע לא עושים זאת לה' יתברך, שהוא מקור הטוב? מעולם לא ביקש מתנה או מכתב תודה, ואדרבה הוא עושה זאת לטובתנו, ואנו עוד מלאים טענות וקושיות? הייתכן?

סיפר מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל על רבה של ירושלים, הגאון האדר"ת זצ"ל, שכאשר נפטרה בתו היה עיכוב בלוויה. הדבר מאוד לא התאים להנהגתו של הגאון המרא דאתרא, אשר היה מדייק בזמניו להפליא, אך דווקא משום כך איש לא העז להתערב או לזרז את הלוויה. כך המתינו כולם לצאתו של הגאון מחדרו, ואכן לאחר עשרים דקות יצא ואמר: "חז"ל ציוו את האדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. עדיין לא הגעתי לכך, ולכן המתנתי בחדר עד שידעתי בעצמי שיכול אני לברך זאת בלי שום קושייה או תרעומת עליו יתברך".

מפורסם ששאלו את הגה"ק החתם סופר זיע"א על רבו הגה"ק רבי נתן אדלר זיע"א, אם אמת הדבר שרבו היה כמו מלאך. השיב החתם סופר שההגדרה אינה מדוייקת; לא שרבו היה כמו מלאך, אלא שעוד לא נברא מלאך כמו רבו. ותיאר שבשעה שנפטרה בתו של רבי נתן אדלר, בירך ברכת "דיין האמת" בהתלהבות של קדושה שראוהו כך רק בשמחת תורה. ובשבת קודש כשעלה לתורה נשרה מעיניו דמעה, שקבלה בידו ללמוד לשלוט שליטה מוחלטת ברגשותיו ובביטולו המוחלט כלפי רצון ה', הן לטוב והן למוטב.

וידוע שהרה"ק בעל השם משמואל מסוכוטשוב זיע"א כתב שכאשר אדם מקבל עליו דין שמיים באהבה, רק בשביל זה זוכה הוא שכל המניעות והמכשולים והצרות בעשן יכלו, ומי לא רוצה לנסות זאת? אדרבה, נתחזק כולנו באהבת ה' ובקבלת הייסורים באהבה, ומן השמיים ירחמו וימתיקו את הדינים בשורשם שיתהפך הכול לטוב גלוי, ונזכה על ידי כך לזירוז הגאולה שתבוא עם משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.

לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
הצלחה ופרנסה בשפע: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארו בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.